Олег Проців

Реклама ветеринарних препаратів для лікування собак у Галичині кінця XIX – початку XX ст.

Людина у процесі життєдіяльності рухається еволюційним шляхом, підвищуючи ефективність своєї праці у різних галузях. З давніх-давен вона удосконалювала способи полювання, мисливську зброю та спорядження. Великим поштовхом у розвитку мисливства стало приручення людиною 10-15 тисяч років тому вовка, якого стали використовувати для полювання. Сьогодні полювання з мисливським собакою приносить мисливцю не лише більше трофеїв, але й незрівнянне задоволення від спостереження за хорошою роботою собаки, відчуття присутності надійного помічника, надає азарт і емоційну насиченість полюванню. Більше того, по якості собак було видно соціальний статус людини, що з ними полювала, так як їх утримання вимагало великих коштів.[1] Хоча й пройшло вже багато століть, але соціальний стан мисливця все ще можна визначити за породою та доглянутим виглядом собаки.

У XVI ст. у Галичині виходять книги, присвячені розведенню мисливських видів собак. Особливу гордість польської фахової літератури з мисливства становить перша фахова книга власника Комарна – графа Яна Остророга (1565-1622) «Мисливство з гончаком». Вона складалась з трьох розділів, які мали, серед іншого, такі підрозділи: «Догляд за щенятами», «Годівля собак». Містились вказівки щодо заходів при сказі, корості собаки, а також при втраті голосу, опіках. [2]

На початку XX століття у Галичині все більшої актуальності набирає розведення високопородних собак та їх фахове дресирування. Тож на засіданні Галицького мисливського товариства від 4 березня 1905 року було організовано «Клуб догляду та дресирування мисливських собак», статут якого був

---

[1] .Łoboś S. Myśliwstwo polskie w obcej prasie łowieckiej//Łowiec.– 1910. – № 18. – s.216.

[2] Ostroga J. Myśliwstwo z ogary. – Warszawa: Redakcja „Łowca Polskiego", 1902. – s. 5-7

затверджений намісником Галичини 23 травня 1905 року, а офіс розташувався місті Львові.[3]

З метою дотримання генетичної чистоти було введено вимогу ведення родоводів собак у книгах товариства з відповідними записами.[4] Для пропаганди розведення мисливських собак та для виконання своєї статутної діяльності широко використовували виставки мисливських собак. Перша такого роду виставка була організована стараннями «Галицького клубу догляду та дресирування собак» 4-5 липня 1908 року[5] у виставковому павільйоні парку Кілінського (сучасний Стрийський парк) у Львові під протекторатом князя Андрія Любомирського. Для участі у виставці претендент, який виставляв собак, повинен був заповнити розлогий формуляр. Участь у виставці собак була платною і плата коливалась від 8 до 50 крон в залежності від виду випробувань, на які передбачалось виставляти собаку. Також передбачались грошові винагороди власникам собак, а саме: за перше місце – 30 крон, друге – 20 крон, третє – 10 крон. Випробування проводили окремо для кожної породи собак. Для участі собаки у виставці передбачався ветеринарний огляд, який повинен був провести львівський ветеринарний лікар. Собак, допущених до участі у виставці, забезпечували безоплатним спеціальним харчуванням, яке надала фірма «Fattinger & CO» з Відня.[6] У Європі найбільш розвинутим мисливське собаківництво було у Німеччині. Так, у 1912 році за догляд та вишкіл собак було сплачено 17 мільйонів марок та організовано 116 конкурсів собак, а всього по мисливству річний оборот складав 830 мільйонів марок.[7] Як свідчить

---

[3] Sołowij W. Klub dla hodowli i tresury psów myśliwskich//Łowiec. – 1905. - № 12. – s.140-141.

[4] Regulamin Galicyjskiego Klubu dla hodowli i tresury psów myśliwskich //Łowiec. – 1905. - № 12. – s.144-145.

[5] I.Wystawa psów wszystkich ras//Łowiec. – 1908. - № 11. – s.121.

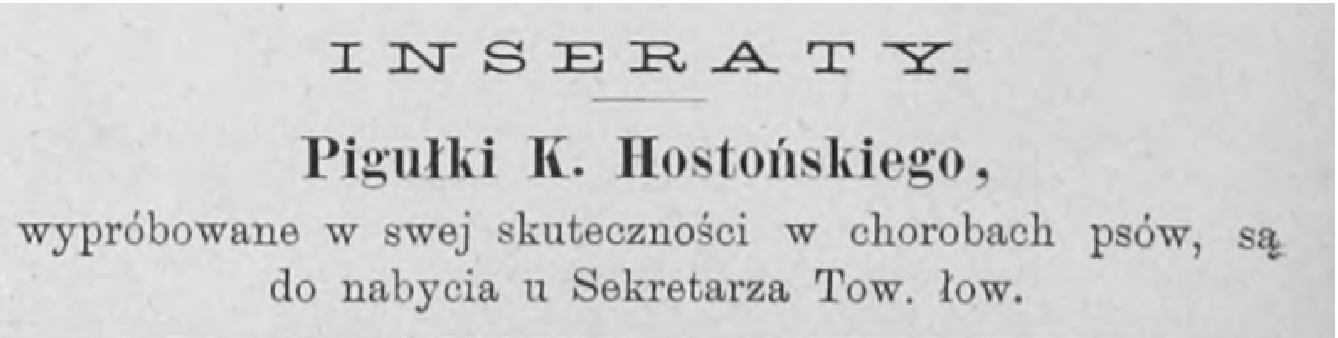
[6] Program wystawy psów myśliwskich i zbytkownych urządzanej przez galic. Klub hodowli i tresury psów myśliwskich we Lwowie w dniach 4. i 5. lipca 1908 roku //Łowiec. – 1908. - № 11. – s.127.

[7] Statystyka polowań w Niemczech//Łowiec Polski. – 1914. – № 1. – s.18.

тогочасна статистика, у Німеччині на 1000 людей припадало 57 собак, у Прусії – 59, у Баварії – 70 собак.[8]

Однією з умов ефективного розведення мисливських собак є належне ветеринарне забезпечення. Одним з доказів, який свідчить про велике значення мисливського собаківництва у Галичині, стали оголошення, опубліковані у фаховому мисливському часописі «Ловець» −друкованому органі Галицького мисливського товариства.

Так, у 1885 році опубліковані оголошення про реалізацію ліків для собак за рецептом К. Гостонького. Купити препарат можна було у секретаря товариства.

INSERATY.

Pigułki K. Hostońskiego,
wypróbowane w swej skuteczności w chorobach psów, są do nabycia u Sekretarza Tow. łow.

Оголошення про реалізацію ліків для собак за рецептом К. Гостонького[9].

У 1893 році рекламували ліки фірми «Kwizdy».для лікування собак.

---

[8] Z prasy zagranicznej//Łowiec Polski – 1929. – № 47 . – s.831.

[9] Ogłoszenia // Łowiec – 1885. – № 12. – S.200.

Зокрема, таблетки від собачих захворювань, вода для протирання очей, мазь для лікування корости, желатинові капсули для лікування гельмінтозів, мило для виведення вошей, сухарі для годівлі собак.

Оголошення про реалізацію ліків для собак[10].

10 Ogłoszenia // Łowiec – 1893. – № 9. – S.144.

В оголошенні, поданому Каролем Гостонським у 1897 році містилось підтвердження ефективності його лікування, засвідчене на засіданні Галицького мисливського товариства у 1883 році.

PIGUŁKI I PROSZKI
przeciw chorobom wewnętrznym psa
wynalazku Karola Hostońskiego,
jak wykazały rozliczne doświadczenia są najlepszym ze wszystkich naszych dotąd środkiem leczniczym. Wydział gal. Tow. łowieckiego na posiedzeniu w czerwcu w r. 1883 na podstawie licznych świadectw i sprawozdań wyraził p. Hostońskiemu swe uznanie jako wynalazcy tego środka leczniczego i polecił go swym członkom. Pigułki te są znakomite. Pudełko zawierające 6 sztuk pigułek i proszek, oraz opis użycia kosztuje 1 złr. 50 ct. Marka ochronna znajduje się na pudełku. Nabywać można u wynalazcy
p. Karola Hostońskiego
we Lwowie ul. Zborowskich l. 6 lub w administracyi *Łowca* plac Wacława Dąbrowskiego (Chorążczyzny) l. 1.

Оголошення Кароля Гостонського Karola Hostonskiego про реалізацію ліків для лікування собак: Галицьке мисливське товариство на засіданні у 1883 році на основі багатьох свідчень визнало його ліки найбільш ефективними. Ліки можна було купити у Львові. вул. Зборовських, 6[11].

Крім місцевих виробників ліків у львівській пресі публікували рекламу виробників ветеринарних препаратів з Австрії.

[11] Ogłoszenia // Łowiec – 1897. – № 12. – S.212.

Реклама ліків для лікування собак від корости та захворювань шкіри ветеринара Франца Еренгюфера (Нижня Австрія)[12].

У 1936 році з’явилось реклама лікарського крему для лікування у собак шкірних захворювань. Крем «Міка» був розроблений Академією ветеринарної медицини у Львові

[12] Ogłoszenia // Łowiec – 1897. – № 10. – S.176.

Реклама лікарського крему для лікування у собак шкірних захворювань[13].

Слід відмітити, що у Львівській ветеринарній академії успішно лікували собак. Свідченням цього стали численні подяки від господарів собак, які друкувала мисливська преса.

[13] Ogłoszenia // Mój pies. – 1936. – № 4. – S.2.

Podziękowanie

Za nadzwyczaj skuteczne wyleczenie na klinice okulistycznej Akademji Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie, mego psa z ciężkiego wrzodu na rogówce, oraz za okazaną przytem troskliwą i życzliwą opiekę składam serdeczne podziękowanie JWP. Prof. Dr. Gajewskiemu oraz P. P. Asystentom doktorom: Przybylskiemu, Michalskiemu i Stelmachowi.

Janina Biedermanowa.

Подяка Яніни Бєдерманової за успішне лікування собаки лікарям ветеринарної медицини Львівської ветеринарної академії Гаєвському, Пшибильському, Міхальському, Стельмахові[14].

Попит на ветеринарні препарати сприяв організації у Львові лікарської ветеринарної спілки «Серум».

SPÓŁDZIELNIA LEK. WET.

SERUM

dostarcza:
WSZELKIE PRZYBORY WETERYNARYJNE POTRZEBNE W GOSPODARSTWACH DLA LECZENIA I RATOWANIA ZWIERZĄT W NAGŁYCH WYPADKACH

posiada:
PRZEDSTAWICIELSTWO DLA „DISTOLU" ŚRODKA PRZECIW MOTYLICY I „TODORITU" DLA PIROPLASMOZY (KRWAWY MOCZ) U BYDŁA ROGATEGO

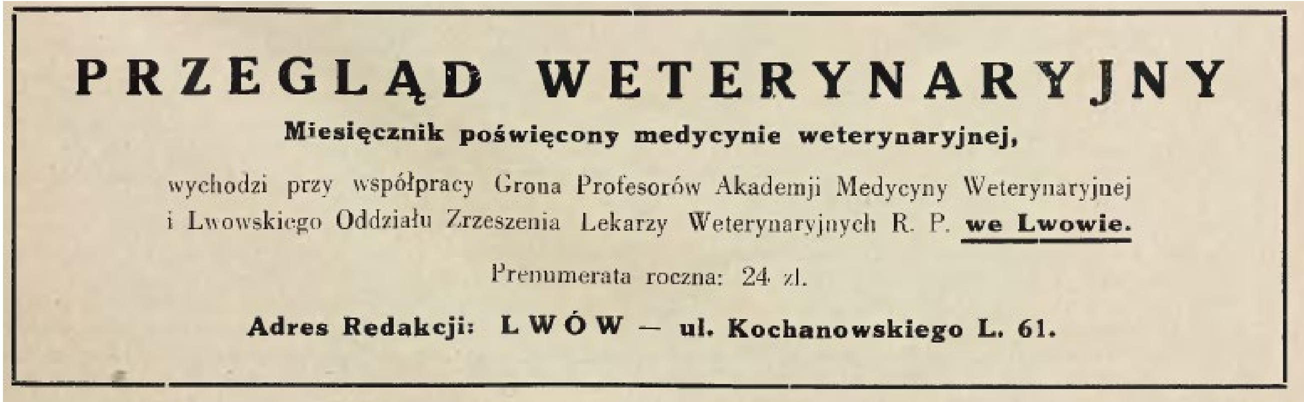
WE LWOWIE
ULICA PIŁSUDSKIEGO L. 18

Реклама ветеринарної спілки «Serum» (Львів, вул. Пілсудського, 18)[15].

---

[14] Ogłoszenia // Łowiec – 1939. – № 17-18.

Також у Львові за сприяння професорів Львівського академії ветеринарної медицини щомісяця виходив часопис «Ветеринарний огляд»

Реклама часопису «Ветеринарний огляд»[16].

Проців О.Р. Реклама ветеринарних препаратів для лікування собак у Галичині кінця XIX – початку XX ст. [Text]: матер. Одинадцятої міжнародної наукової конференції (26-27 жовтня 2017 р., Дніпро) / за наук. ред. академіка НАН України Смолія В.А., проф. Ченцова В.В. – Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів – С. 77-79.

[15] Ogłoszenia // Łowiec – 1936. – № 6. – S.113.

[16] Ogłoszenia // Mój pies. – 1936. – № 2. – S.3.